

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR: D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR: I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe 22 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătatea: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6
Vis-à-vis de Palatul Justiției

S U M A R :

Influența sa în inriurirea, asupra civilului, a lucrului judecat în penal (urmare), de d. D. Alexandresco.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ:

Inalta Curte de casație, secția I: *Primăria Craiova cu Elena și Aurora Teodorini.*

Idem, secția II: *Ad-ția financiară de Argeș cu G. N. Ceaușescu și D. Ionescu, (fiscal).*

Idem: *Ion Manoilă, dat judecăței pentru bigamie, cu o Adnotație de d-l Ștefan Scriban.*

Tribunalul Iași, secția II: *P. O. cu E. P., pentru anularea unor legate.*

Informație.

Influența sa în inriurirea, asupra civilului, a lucrului judecat în penal

(Urmare)

II

Hotărârile emane de la instanțele represive de judecată, exercitând, după cum am văzut⁽¹⁾, o legitimă inriurire asupra acțiunii civile, partea lesată, la caz de condamnarea agentului, care ar cere daune, sau divorțul, sau anularea unei convențiuni, ori revocarea unei donațiuni pentru ingratitudea donatarului, etc., întemeindu-se pe faptele constatate în penal, n'ar mai avea de dovedit aceste fapte, pe care judecătorii civili sunt datorii a le considera ca constante⁽²⁾.

Acești judecători nu vor avea, deci, a se pronunța de cât asupra existenței și întinderii daunelor, ținând socoteală de împrejurările admise prin sentința de condamnare, care, de exemplu, ar fi reținut să înlăturat faptele că rănirile cauzate cu voință ar fi produs moartea⁽³⁾.

(1) Vezi *Curierul Judiciar* No. 77, 78, 79 și 82 din a. c.

(2) Trébutien, *op. cit.*, II, 800. Pand. fr. V^o cit., 2196 urm. C. București, *Dreptul* din 1896, No. 21. Cas. rom. *Curierul Judiciar* din 1893, No. 70 și Bulet. S-a 1, 1893, p. 575. Condamnatul n'ar mai putea, deci, contesta înaintea judecătorilor civili faptul care a angajat responsabilitatea sa (Cas. fr. D. P. 83. 1. 362), nici să susție că el nu este autorul lui. C. Grenoble, Siery, 47. 2. 547. Cpr. T. Huc, VIII, 339.

(3) Cpr. C. Paris, D. P. 73. 2. 150.

Dacă este vorba de furtul unei sume de bani, judecătorii civili nu vor putea să modifice cifra determinată de jurisdicția penală⁽⁴⁾.

Cele mai sus expuse se aplică hotărârilor de condamnare. În cât privește hotărârile achitătoare, trebuie să distingem între verdictul negativ al juraților și decisiile emane la cele-l-alte jurisdicții represive. În adevăr, verdictul negativ al juraților, nefiind motivat, acuzatul poate fi achitat din mai multe cauze, fie că faptul incriminat n'a avut loc, fie că acuzatul nu este autorul lui, fie, în fine, că el n'a comis faptul cu intenție. Verdictul de neculpabilitate nu exclude, deci, neapărat existența faptului material, sau aceea a unei culpe, care poate să-l facă responsabil. Judecătorii civili păstrează, deci, libertatea lor de apreciere, de câteori decizia lor nu este în contradicere cu ceea ce au hotărît jurații⁽⁵⁾.

«Considerând, țice Curtea noastră supremă, că de câte-ori jurații au declarat că acuzatul nu este culpabil criminalicește de faptul ce i se impută, acest verdict nu împedecă pe partea civilă, care s'ar pretinde vătămată, să dovedească în civil că faptul există, că individul achitat este autorul lui, și că acest fapt constituie un delict sau un quasi-delict de natură a da loc la despăgubiri»⁽⁶⁾.

Ast-fel, verdictul de neculpabilitate, dat în favoarea unui individ acuzat de tănuirea unor obiecte furate, nu împedecă pe judecătorii civili de a declara că, prin cumpărarea lor de la persoane necunoscute, acuzatul a comis o impru-

(4) T. Huc, VIII, 338, *in fine*. Demolombe, XXX, 426 Répert. Sirey, *Chose jugée*, 1087. Cas. fr. D. P. 78. 1. 462 Sirey, 79. 1. 15.— *Contra*: Audinet, *De l'autorité, au civil, de la chose jugée au criminel*, 57. C. Bastia (decisie-casată); Sirey, *loco cit.*

(5) Cas. fr. și C. Toulouse, D. P. 79. 1. 472. D. P. 80. 1. 179. D. P. 92. 1. 381. D. P. 91. 2. 328. T. Huc, VIII, 339. Pand. fr. V^o cit. 2236 urm. Haus, *op. cit.*, II, 1422. Griolet, *op. cit.*, p. 361. Garraud, *op. cit.*, 630, p. 877 (ed. a 7-a). Demolombe, XXX, 426 Cpr. și Trébutien, *op. cit.* II, 800.

(6) Bulet. Cas. S-a crimin. 1868, p. 159.

dență, care-l face responsabil de daune către proprietarul care a fost victima furtului (7).

Judecătorii civili nu mai au, însă, această latitudine de apreciere de câte-oră achitarea prevenitului este opera unui tribunal corecțional sau de simplă poliție, pentru-că aceste tribunale nu se mărginesc în genere a declara că prevenitul este nevinovat, ci explică această declarație.

Dacă tribunalul sau Curtea a decis că faptul incriminat n'a avut loc, sau că prevenitul nu l'a comis, sau, în fine, că nu i-se poate imputa nici o culpă, ori că el este cu totul străin de faptul incriminat, judecătorii civili sunt legați prin sentința corecțională și, prin urmare, nu pot condamna pe prevenitul la daune (8), chiar dacă faptul incriminat ar fi fost înlăturat ca nefiind pe deplin stabilit (9).

De câte-oră un individ este achitat pentru lipsă de dovezi, achitarea sa este definitivă, și nu se poate, în asemenea caz, produce un supliment de probă înaintea judecătorilor civili, după cum acest supliment n'ar putea fi produs înaintea instanțelor represive (10).

(7) Cas. fr. D. P. 79. 1. 387. T. Huc, VIII, 339.—S'a decis chiar că, individul achitat de jurați pentru crima de tâlhărie, poate fi urmărit din nou înaintea instanțelor represive pentru delictul de tănuire, din cauză că s'ar fi găsit la densul obiecte provenite din acea tâlhărie; de oare-ce tâlhăria și tănuirea sunt două infracțiuni cu totul deosebite nu numai în ceea ce privește momentul săvârșirii lor, dar și în ceea ce privește mijloacele și țința făptuitorului. Trib. Iași și Cas. rom. (afacerea portărelului Paraschiv). *Curierul judiciar* din 1894, No. 40. *Dreptul* din 1894, No. 81 și Bulet. Cas. S-a 2-a, 1894, p. 1010. Cpr. Garraud, *op. cit.*, 625. Bonnier, 899. Trébutien, *op. cit.*, II, 786. Legraverend, *Législ. criminelle*, I, p. 446. Mangin, *Tr. de l'action publique et de l'action civile en matière criminelle*, II, 402, 408, 409.—*Contră*. C. Iași (decisie casată). *Curierul judiciar*, loco cit. Cpr. F. Hélie, *Instr. criminelle*, II, 1010 urm. Haus, *op. cit.*, II, 1308, nota 7. Griolet, *op. cit.*, p. 266.

(8) Cas. fr. D. P. 93. 1. 87. C. Orléans, D. P. 86. 2. 94. T. Huc, VIII, 340. Bonnier, 914. Garsonnet, *Pr. civ.*, III, § 1147, p. 589 urm. (ed. a 2-a). Haus, II, 1424. Garraud, *op. cit.*, 630, p. 878. Trébutien, *op. cit.*, II, 800. Ortolan, *Dr. pénal*, II, 2142, 2143. Aubry et Rau, VIII, § 769 bis, p. 408.—*Contră*: Lagrange, *Revue critique de législ.*, t. VIII, anul 1856, p. 31. Audinet, *op. cit.*, 60 urm. Villey, *Précis d'un cours de droit criminel*, p. 450 urm. (ed. a 5-a, 1890).

(9) Cpr. Cas. fr. și C. Orléans, D. P. 77. 1. 197. D. P. 86. 2. 94.

(10) T. Huc, VIII, 340. Garsonnet, *Pr. civ.*, III, § 1148, p. 591 (ed. a 2-a). Bonnier, 914. Demolombe, XXX, 432. Répert. Sirey, *Chose jugée*, 1116 urm. Cas. fr. Sirey, 77. 1. 270. D. P. 77. 1. 197.—*Contră*: Mangin, *Tr. de l'action publique et de l'action civile*, II, 427. Haus, *op. cit.*, II, 1424. Sourdât, *Responsabilité*, I, 361 bis, 366.

În cât privește, însă, ordonanțele de neurmărire ale judecătorului de instrucție și a decisiilor camerei de punere sub acuzare, ele nu apără pe prevenitul sau acuzat de o nouă urmărire, dacă s'au descoperit probe noi în sarcina sa (art. 241 Pr. pen.). «Dacă, împotriva unui pârât, a căruia cercetare din lipsa legiuitelor dovezi, a fost conținut, dice art. 154 din vechiul Cod penal al Moldovei, promulgat la 1826 sub domnia lui Ionița Sturdza, se vor ivi în urmă nouă dovezi,

Cu-toate-acestea, de câte-oră hotărîrea unui tribunal corecțional sau de simplă poliție se mărginește pur și simplu a înlătura culpabilitatea penală, partea lesată poate să ceară daune de la jurisdicția civilă, întemeindu-și pretenția sa pe faptele constitutive a unui quasi-delict, sub condițiunea, însă, că acele fapte să fie altele de cât acele care aș făcut obiectul urmăririi penale, sau să poată fi privite din punctul de vedere exclusiv a orî-cărui caracter delictuos (11).

Ast-fel, dacă într'o urmărire pentru omor sau rănire fără voe (art. 248, 249 C. pen.), judecătorii represivi, fără a tăgădui participarea prevenitului la faptul material, și fără a afirma că el a luat toate măsurile necesare spre a l'înlătura, l'a achitat, mărginindu-se a declara că n'a cauzat, prin imprudență, omorul sau rănile de care este vorba, judecătorii civili vor putea, fără a viola autoritatea lucrului judecat, să decidă că prevenitul este bănește responsabil de omorul sau rănirile fără voe de care a fost achitat, considerate de astă dată ca fiind rezultatul unei culpe constituind un quasi-delict (art. 998, 999 C. civ.), de oare-ce culpa în penal se apreciază alt-fel de cât în civil (12).

De asemenea, hotărîrea achitătoare a jurisdicției represive nu se opune ca aceleași fapte, care aș motivat o urmărire penală pentru înșelăciune, să fie în urmă articulate înaintea instanțelor civile în sprijinirea unei acțiuni în nulitate a convențiunei, ca afectată de dol, de oare-ce aceleași fapte, care n'aș putut să constituie manopere frau-

atuncea să se facă de isnoavă cercetare». Este de observat că, după acest Cod, individul achitat de o faptă criminală, putea fi urmărit din nou pentru aceeași faptă, *chiar atunci când nu s'ar fi descoperit nouă dovezi în sarcina lui*; așa că lucrul judecat, această necesitate, care, mai cu samă în materie represivă, constituie una din cele mai mari garanții sociale, n'a existat în țara noastră până la Codul actual. Iată, în adevăr, cum se exprimă, în această privință, art. 156 din vechiul Cod criminal al Moldovei: «Acel ce prin judecată s'aș cunoscut a fi nevinovat, poate pentru fapta de care s'aș fost invinovățit, să se îndatorească ca să se desvinovățescă de al doilea, când din vremea judecăței d'intâi nu va fi trecut paragrafie a anilor».

Iată dispoziția acestui Cod (art. 263), relativă la paragrafie sau prescripție, cum s'ar dice astăzi: «Prin paragrafie se curmă vinovăția și pedeapsa, când săvârșitorul faptei, în curgere de *doșzeci* de ani nu s'aș tras la criminal; iar în pricină de furtușag, sloboade pravila a trage pe tâlhari la judecată, *cât vor trăi*; iar pentru cele ce s'aș răpit și s'aș prădat, se întinde paragrafie până în *trei-deci* de ani; iar în pricina ocărei, sau a vătămărei cinstei cui-va, după *un an de țile*; și în pricină de curvie, sau precurvie (adulter), după *trei luni* de țile nu este iertat a se mai porni pâră».

(11) Cas. fr. Sirey, 93. 1. 200. T. Huc, loco cit.

(12) Cas. fr. D. P. 87. 1. 265. Cpr. D. P. 93. 1. 87. D. P. 99. 1. 381. T. Huc, VIII, 340, p. 438. Mangin, *op. cit.*, II, 431. Ortolan, *Revue pratique*, t. 17, anul 1864, p. 387. Trébutien, *op. cit.*, II, 799. Rauter, *Dr. criminel*, II, p. 300, nota 1. Aubry et Rau, VIII, § 769 bis, p. 410, text și nota 18. Larombière, V, art. 1351, No. 177.

duloase de natură a stabili o înșelăciune în sensul legii penale, pot foarte bine să constituiească un dol în sensul legii civile, de natură a produce anularea contractului ⁽¹³⁾.

Pentru această trebură, însă, ca hotărîrea judecătorilor civili să fie ast-fel redactată, în cât să se vadă că culpa, în baza căreia prevenitul achitat este condamnat la daune, se deosebește în realitate de cea înlăturată de tribunalele represive; căci, alt-fel, autoritatea lucrului judecat ar fi violată ⁽¹⁴⁾.

Până acum am vorbit numai de sentințele de condamnare și de achitare. Dacă prevenitul său acusatul, în loc de a fi achitat, a fost absolvit, pentru-că faptul incriminat nu e prevădut de legea penală, tribunalele civile vor putea să constate existența acestui fapt, recunoscându-i caracterul unui delict civil, și să condamne pe acel absolvit la repararea daunei pricinuite ⁽¹⁵⁾.

Sentința de absolvire are, însă, autoritatea lucrului judecat în ceea ce privește cauza absolvirei, așa că, în urma pronunțării acestei sentințe, nu s'ar mai putea decide că faptul incriminat constituie o infracțiune la legea penală, sau că acțiunea publică nu este prescrisă; căci aceasta ar însemna a viola autoritatea lucrului judecat ⁽¹⁶⁾.

Acusatul său prevenitul, care ar fi fost achitat pentru-că nu a lucrat cu pricepere (art. 62 C. pen.), va putea, de asemenea, fi condamnat la despăgubiri civile ⁽¹⁷⁾.

Aceeași soluție este, după părerea noastră, admisibilă în cas de achitare pentru legitimă apărare (art. 58, 256, 257, C. pen., 222 C. just. militară), fiind-că legitima apărare nu exclude în mod absolut posibilitatea unei imprudențe sau a unui fapt de natură a constitui un quasi-delict, care să poată da loc la despăgubiri civile ⁽¹⁸⁾.

(Sfârșitul în numărul viitor)

D. Alexandresco

⁽¹³⁾ Cpr. C. Iași, *Dreptul* din 1882, No. 72, consid. de la p. 593, coloana 1.

⁽¹⁴⁾ Cas. fr. D. P. 87. 1. 94. T. Huc, *loco cit.*

⁽¹⁵⁾ Garsonnet. *Pr. civ.*, III, § 1148, p. 591 (ed. a 2-a). Trébutien, II, 798, p. 713. Haus, *op. cit.*, II, 1421. Aubry et Rau, VIII, § 769 bis, 409. Lacombe, *Autorité de la chose jugée* (1885), 280, p. 308. Répert. Sirey, *Chose jugée*, 1146 urm. Cas. fr. D. P. 70. 1. 347.

⁽¹⁶⁾ Griolef, *op. cit.*, p. 354. Répert. Sirey, *Vº cit.* 1148.

⁽¹⁷⁾ C. Bordeaux, D. P. 54. 5. 113.

⁽¹⁸⁾ Cpr. Lacombe, *op. cit.*, 280, p. 308, nota 5. Répert. Sirey, *Vº cit.*, 1131. Ortolan, *Revue pratique*, t. 17, anul 1864, p. 388, și *Dr. pénal.* I, 430, *in fine*. Sourdat, *Responsabilité*, I, 368. Demolombe, XXX, 428. Bonnier, 915. F. Hélie, *Th. du C. pénal*, IV, 1499. Audinet, *op. cit.*, 67. Griolef, *op. cit.*, p. 355.—*Contrá:* Mangin, *op. cit.*, II, 433. Cas. fr. și C. Limoges, Répert. Dalloz, *Responsabilité*, 101, nota 1. D. P. 86. 1. 438. Sirey, 86. 1. 176. D. P. 85. 2. 21. Sirey, 86. 2. 57.

Secretar de avocat.

Caută a intra un absolvent a Facultății de Drept, de condiție și cu pretențiuni modeste în vederea practicii. A se adresa la Redacție.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚE ȘI JUSTIȚIE, Secția I

Audiența de la 22 Octombrie 1902

Președenția D-lui GR. LAHOVARI, Președinte

Primăria Craiova cu Elena și Aurora Theodorini

Competență.—Competența Curței de comturi.—Dacă poate judeca cesiunile de drept civil ce se ivesc cu ocazia judecării cesiunilor ce-î sunt date în competență.—Mănuitor de bani publici.—Deficit rezultat din gestiunea sa.—Garant.—Condamnarea garantului pentru acest deficit.—Executarea actului de garanție ipotecară dat de garant.—Urmărire.—Contestație la urmărire făcută de garant sau de urmașii săi pe motiv că actul de garanție ipotecară este nul pentru viiții de formă.—Instanța competentă a judeca această contestație.—(Art. 23 și urm. din legea Curții de comturi).

Autoritatea lucrului judecat.—Lipsa identității de obiect între cele două acțiuni.—(Art. 1201 C. civ.).

Contestație la urmărire.—Act nul ca act autentic.—Dacă instanța sesizată cu contestația trebuie să recunoască că actul ce a declarat nul ca act autentic valorează ca act sub semnătură privată.—Dacă creditorul urmăritor ar putea continua urmărirea în baza acestei recunoașteri.—(Art. 1172 Cod civil).

1. Curtea de comturi fiind o instanță excepțională cu o competență limitată la judecata conturilor, nu poate avea nici o altă competență și, deci, nici pe cea ca să judece cesiunile de drept civil ce se ivesc cu ocazia judecării cesiunilor ce-î sunt date în competență prin legea sa organică.

Ast-fel, când Curtea de comturi condamnă pe garantul unui mănuitor de bani publici la plata deficitului rezultat din gestiunea lui, și administrația pune în executare actul de garanție ipotecară ce avea din partea garantului, urmărind imobilul afectat ca garanție, în asemenea caz contestația la urmărire făcută de garant sau de urmașii săi, contestație având de scop anularea urmăririi pe motiv de nulitate a titlului în baza căruia se făcuse urmărirea, adică a actului de garanție ipotecară, această contestație nu poate fi adresată la Curtea de comturi, căci această Curte n'are cădere să judece cesiunea civilă a nulității actului de garanție ipotecară pentru viiții de formă, cesiune care intră în competența tribunalelor ordinare, și deci, a tribunalului de urmărire a o judeca.

2 Nu există lucru judecat când între prima acțiune și cea de a doua nu există identitate de obiect ⁽¹⁾.

3. Instanța sesizată de o contestație la urmărire declarând că un act de garanție ipotecară, în baza căruia se făcuse urmărirea, este nul ca act autentic, rămâne fără interes a cerceta dacă acel act valorează sau nu ca act sub semnătură privată; căci chiar dacă acea instanță i-ar fi atribuit această valoare juridică, creditorul urmăritor n'ar fi putut continua urmărirea pe temeiul lui, întru cât în prealabil i-ar fi trebuit să obțină consacrarea unui asemenea act printr'o hotărîre judecătorească având puterea de lucru judecat.

Decisiunea 379/902.—Respins recursul făcut de Primăria com. Craiova contra decisiunii Curței de

⁽¹⁾ În cât privește identitatea de obiect și celelalte elemente ale lucrului judecat, vezi D. Alexandresco, *Dreptul civil român*, t. VII, p. 516 urm.

apel din București, secția I, No. 113/902 (*), dată în procesul cu Elena și Aurora Theodorini.

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier G. N. Bagdat;

Pe d-l avocat S. Rosenthal în dezvoltarea motivelor de casare și

Pe d-nii avocați P. Grădișteanu, Em. Porumbaru și I. Saita, în combateri;

Asupra primului motiv de casare, în cuprinderea următoare:

«Violarea principiului general de drept că, ori-ce contestație trebuie îndreptată la instanța de la care emană decizia a cărei executare se contestă. Violarea întregii economii a legii Curței de compturi, din 1874, și în special a art. 18, 21, 22, 37, 49 și 59 din această lege, violarea art. 6, 14 și 15 din legea de urmărire.

«Am spus dinaintea Curții de apel că Curtea de compturi cercetând gestiunea lui Stavrescu a invitat, conform art. 17 din lege, pe chezași să înfățișeze diferite compturi, că d-na Profira Tecovici și d-na Maria Teodorini, veduțele a doi dintre garanți săi și prezentat la Curtea de compturi, asistate de avocat invocând diferite mijloace de apărare, că Curtea de compturi prin decizia No. 455/87, condamnând pe garanții lui Stavrescu la acoperirea deficitului de 43884 lei, 20 bani, plus lei 4427, bani 64; înalta Curte de casație, prin decizia No. 64 din 1888, asupra recursului făcut de d-nele Maria Teodorini și Profira Tecovici în calitate de garante, a casat sus zisa decizie a Curței de compturi pentru un motiv de formă, trimitând afacerea dinaintea secțiilor unite ale Curții de compturi, care, în urma întâmpinărilor făcute de garante prin decizia No. 1/90, confirmă în totul dispozitivul deciziei No. 455/87, — și că, în urma intervențiunii procurorului înaltei curți de compturi, însărcinat a veghea la executarea deciziunilor acestei curți, Ministerul de Interne a dat ordin Primăriei com. Craiova să execute decisiunile Curții de compturi față de moștenitoarele def. T. Teodorini. Față de aceste fapte necontestabile, și necontestate, am susținut că toate mijloacele de apărare invocate de contestatoarele dinaintea instanței de urmărire, nulitatea actului de urmărire, beneficiul discuțiunii, beneficiul diviziunii, stingerea garanției, trebuiau propuse dinaintea Curței de compturi, care singură are competența de a judeca toate chestiunile cari privesc ștergerea sau reducerea garanției, scopul legii fiind a asigura pe stat și pe toate administrațiunile publice că vor putea reintra ușor și repede în sumele sustrate de un mănăitor infidel, că chiar dacă Curtea de compturi n'ar avea competența să judece chestiunile de drept civil, contestatoarele trebuiau să ceară acelei curți să suspende de a statua până când instanțele ordinare se vor fi pronunțat asupra apărărilor ridicate de garanți, dar că azi, față cu deciziunile Curței de compturi, cari au puterea lucrului judecat și sunt executorii, ori-ce mijloace de apărare nu mai pot fi permise.

«Am susținut, în ultim rând, că chiar dacă mijloacele de apărare invocate, ar mai putea fi propuse, contestațiunea trebuia îndreptată la Curtea de compturi, aceasta, conform principiului general că contestația trebuie îndreptată la instanța de la care emană deciziunea, și conform dispozițiunilor precise ale art. 21 din legea Curții de compturi și ale art. 6, 14 și 15 din legea de urmărire; instanța de urmărire neavând competența să oprească sau să desființeze executarea deciziunilor Curții de compturi.

«Majoritatea curții, violând toate sus citatele texte de lege, decide că Curtea de compturi neavând competența a judeca chestiunile de drept civil, contestatoarele mai pot propune apărăriile lor acum, cu toată autoritatea și forța executorie a deciziunilor Curței de compturi, și că contestația bine s'a îndreptat la instanța de urmărire, de oare-ce actul de garanție fiind nul absolut, iar deciziunile Curței de compturi ne cuprinzând numele Teodorini, și d-na Maria Teodorini, figurând la Curtea de compturi ca garanți personal, iar nu ca tutoare, contestatoarele au a fi considerate ca terțe persoane.

«Judecând ast-fel, Curtea, pe lângă violarea sus citatelor texte de lege, nesocotește toate faptele petrecute, atribue Mariei Teodorini o calitate pe care nu o putea avea, comitând ast-fel un vedit exces de putere. Pentru acest prim motiv, rog pe înalta curte să caseze fără trimitere deciziunea curței de apel din București».

Având în vedere decizia atacată cu recurs din care rezultă că, în virtutea actului de garanție ipotecară, înscris de tri-

bunalul Dolj la No. 40 din 1870, și a decisiilor cu No. 450 și 455 din 1887 ale Curței de conturi. Primăria Craiova, recurentă, pentru despăgubirea sa de suma de lei 43884 bani 20, deficit rezultat din gestiunea casierului comunal D. Stavrescu, a urmărit casa cu locul ei din Craiova, suburbia sf. Spiridon, averea intimatelor în recurs Elena și Aurora Teodorini moștenită de la decedatul lor tată T. Teodorini, cu care imobilul, prin sus menționatul act de garanție ipotecară, pretindea primăria, că numitul defunct garantase gestiunea lui Stavrescu;

Că la această urmărire făcându-se contestație de intimatele în recurs, având de obiect anularea urmăririi pe motiv, între altele, că Primăria n'avea titlu în contra lor, de oare-ce actul de garanție ipotecară pe temeiul cărui se făcea urmărirea era nul, Primăria Craiova a tăgăduit tribunalului de urmărire competența d'a judeca validitatea actului de garanție ipotecară, susținând că contestația trebuia adresată Curței de conturi ale cărei decisiuni se executău, singura competentă să judece și să hotărască asupra validității unei asemenea garanții;

Că Curtea de apel din București secția I, ca Curte de trimitere declarându-se competente a judeca contestația, a admis-o și a anulat urmărirea, pe motiv că actul de garanție în discuțiune este nul ca act de ipotecă, de oare-ce la autentificarea ca și la înscrierea în registre a acestui act, Teodorini, autorul intimatelor în recurs, a fost reprezentat printr'un procurator cu procură legalisată de un comisar. în loc să fie reprezentat printr'un procurator cu procură autentică, cum se cere pentru validitatea ori-cărei ipotecă;

Având în vedere art. 23 și următorii din legea organică a Curței de conturi, privitoare la atribuțiunile și competența acelei Curți;

Considerând că din dispozițiunile sus citatelor texte de lege rezultă în adevăr că Curtea de conturi, pe lângă atribuțiunile de control, are și atribuțiuni judecătorești, însă ca corp judecătorec nu judecă, în primă și ultimă instanță, de cât gestiunea casierului central al tesaurului public, a administratorilor financiari de județe, și în general a tuturor mănăitorilor de bani publici, iar ca instanță de apel, judecă apelurile primarilor, percepțorilor și consilierilor comunelor rurale și urbane nereședinte de județ, ale percepțorilor fiscali, ale episcopilor bisericești din comunele urbane nereședinte de județ, precum și apelurile contabililor sau percepțorilor diferitelor administrațiuni în contra încheierilor sau deciziunilor autorităților sau administrațiilor însărcinate cu verificarea gestiunii lor;

Considerând că în afară d'această competență limitată la judecata conturilor, este evident că Curtea de conturi, fiind o instanță excepțională, nu poate avea nici o altă competență, și deci nici pe cea ca să judece chestiunile de drept civil ce se ivesc pe ocazia judecătorești chestiunilor ce-i sunt date în competență prin legea organică;

Considerând că prin deciziunile Curței de conturi, fiind condamnați garanții lui Stavrescu la plata deficitului rezultat din gestiunea lui, fără ca să se arate în dispozitivul acelor decisiuni cine sunt acei garanți primăria Craiova n'a putut exercita nici o urmărire în contra garanților numai în virtutea acelor decisiuni ci i'a trebuit, cum a și făcut, ca să pue în executare actul de garanție ipotecară ce avea din partea decedatului T. Teodorini, pentru ca să poată urmări imobilul intimatelor în recurs Elena și Aurora Teodorini, căci numai acest act de garanție stabilea cine sunt garanții cari erau obligați la plata deficitului constat din deciziunile Curței de conturi, pe când aceste decisiuni n'aveau alt efect pentru garanții lui Stavrescu de cât acela d'a fi fixat definitiv quantumul deficitului și față de dănsii;

Considerând că numitele intimat cerând anularea urmăririi pe motiv de nulitate a titlului în virtutea cărui erau urmărite, adică a actului de garanție ipotecară, nu-și putea îndrepta contestația la Curtea de conturi, căci această Curte, cum mai sus s'a stabilit, n'avea cădere să judece chestiunea civilă a nulității actului de garanție ipotecară pentru vitiul de formă, chestiune care intră în competența tribunalelor ordinare, și deci a tribunalului de urmărire a o judeca;

(*) A se vedea această decizie, publicată în *Curierul Judiciar* No. 68 din 20 Octombrie 1902, și decizia Curții de casație, s. I, No. 203/900 publicată în *Curierul Judiciar* No. 51/900. (N. B.)

Considerând că așa fiind, când Curtea de apel judecă contestația la urmărire făcută de intimatele în recurs, întemeiată pe nulitatea actului de garanție ipotecară pentru vii de formă, și găsiind motivul contestațiunii întemeiat, anulează urmărirea din cauză că se făcuse în virtutea unui titlu nul, cu competență a judecat Curtea de apel această cesțiune civilă, care nu intra în Codul de competență al Curței de conturi, și decizând ast-fel Curtea de apel n'a violat nici un principiu general de drept referitor la contestațiile la urmărire, nici o dispozițiune a vre unui articol al legii organice a Curței de conturi, nici pe acelea ale legii de urmărire arătate în primul motiv casare, nici a săvârșit vre un exces de putere, prin urmare cel d'antăi motiv de casare cată să fie respins ca neîntemeiat.

Asupra celui d'al doilea motiv de casare :

• Rea aplicare a lucrului judecat și exces de putere.

• Am susținut în fața curții că Primăria retrăgându-și apelul contra sentinței trib. Dolj, care respinsese contestațiunea d-nelor Teodorini, ca neavând interes, nu se poate susține că ar fi lucru judecat în ce privește nulitatea actului de ipotecă, de oare-ce primăria, având câștig de cauză, n'avea interes și nici putea ataca sentința trib. pentru considerentele relative la unul din motivele contestațiunii și adăogam că nici nu combat considerentele relative la nulitatea ipotecei, mărginindu-mă a cere respingerea acestui cap de contestațiune pe o serie de alte motive pe larg desvoltate.

• Majoritatea curței, prin exces de putere, și făcând greșită aplicare a lucrului judecat, declară că rămâne definitiv judecat că actul de ipotecă este inexistent.

Considerând că Tribunalul declară nul actul de garanție ipotecară, pe motiv că ipoteca nu este constituită prin act autentic, cum prescrie art. 1772 C. civ., căci T. Teodorini, constituitorul ipotecei, a fost reprezentat la Tribunal printr'un procurator cu procură neautentică, legalisată de un sub-comisar, și instanța de apel constată în deciziunea sa că Primăria Craiova, prin avocatul său, a declarat că nu combate sentința tribunalului în ce privește nulitatea actului de garanție ipotecară pentru vii de formă, și intimatele în recurs nefăcând apel în această privință, Curtea de apel a putut, fără exces de putere, și fără să facă o greșită aplicare a lucrului judecat, să declare că rămâne definitiv judecat prin sentința tribunalului că actul de garanție ipotecară este inexistent.

Asupra celui d'al treilea motiv de casare :

• Violarea art. 1201 C. civ. și exces de putere.

• Am invocat autoritatea lucrului judecat, rezultând din deciziunea Curței Craiova, secția I No. 98/89, care statuând asupra unei acțiuni în nulitate a actului de ipotecă, intentată de Maria Teodorini, ca tutoare a ficelor sale, și concepută în termeni generali, fără arătare de anume motive, a respins-o;

• Curtea, respingându-mi această excepțiune pe motiv că n'ar fi identitate de persoane, de oare-ce una din moștenitoarea ar fi fost majoră la epoca intentării acțiunii, și deci nu putea fi reprezentată prin tutoare, și de oare-ce la curte pentru prima oară, în lipsa comunei, s'ar fi precizat motivul pentru care se cere desființarea ipotecei, altul de cât cel de azi, și în sfârșit, pentru-că sus zisa decizie nu era definitivă, fiind atacată cu opoziție de și această opoziție nu fusese încă declarată admisibilă, — violează art. 1201 C. civ. și comite un exces de putere.

Considerând că de și la tribunal nu s'a determinat motivele acțiunii asupra căreia a intervenit decizia No. 98 din 1889 a Curței de Craiova secția I, căci reclamanta nici nu le a arătat în petiția introductivă de instanță, nici nu s'a prezentat ca să și susție acțiunea, cu care ocazie ar fi putut arăta motivele pe care și-o sprijinea, însă, în apel, s'a cerut desființarea actului de ipotecă pe temeiul art. 1786 C. civ., și primindu-se desbaterile p'acest punct, este invederat că prin aceea acțiune nu s'a dedus în judecată, și prin arătata deciziune nu s'a judecat de cât perderea beneficiului inscripțiunii prin nereînnoirea ei la împlinirea termenului de 15 ani de la data inscripțiunii;

Că, prin urmare, între acea acțiune și contestația de față neexistând identitate de obiect, pretinsa autoritate de lucru judecat trebuie înlăturată, și deci motivul de casare urmează a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra celui d'al patrulea motiv de casare :

• Rea interpretare a art. 1172 C. civ. și exces de putere.

• Am susținut, conform acestui text, că actul de garanție a lui Theodorini, considerându-se nul ca act ipotecar pentru lipsă de autenticitate, rămâne totuși valabil ca act de garanție sub semnătură privată.

• Majoritatea curții, confundând actul de garanție cu actul de ipotecă, decide că actul fiind nul, ca act autentic, nu poate valora nici ca act sub semnătură privată, de oare-ce ipoteca e un act solemn; judecând ast-fel, curtea comite un exces de putere și dă o greșită interpretare art. 1172 C. civ..

Considerând că actul de garanție ipotecară fiind nul ca act autentic, este fără nici un interes a se cerceta dacă valorează sau nu ca act sub-semnătură privată, căci chiar dacă i s'ar fi atribuit de instanța de apel această valoare juridică comuna Craiova n'ar fi putut continua urmărirea pe temeiul lui, căci în prealabil trebuia comunei Craiova să obțină consacarea unui asemenea act printr'o hotărâre judecătorească având puterea de lucru judecat;

Că dar acest motiv cată a se respinge ca fără interes.

Cu privire la al V motiv de casare :

• Violarea art. 525, 526, 257 din vechea procedură, greșită interpretare a art. 1662, 1663, 1664, 1667, și 1682 C. civ., și exces de putere.

• După ce decide că actul de garanție al lui Theodorini e nul și că imobilul trebuie scos de sub urmărire, majoritatea curții examinează și celelalte mijloace invocate de contestatoare, în ipoteza respingerii primului motiv, și anume beneficiul discuțiunii, beneficiul diviziunii și stingerea garanției, din care ultimele două, propuse pentru prima oară la curtea de trimitere, — și le găsește admisibile și întemeiate în teorie, în ciuda sus citatelor texte de lege, fără însă a arăta la ce consecințe de fapt duce admiterea, comițând ast-fel și un caracterizat exces de putere.

Considerând că deciziunea atacată cu recurs rămânând definitivă, prin respingerea celorlalte motive de casare, în ce privește nulitatea actului de garanție ipotecară și, în consecință, imobilul rămânând scos de sub urmărire este fără interes a se mai cerceta dacă acest al 5-lea motiv este sau nu întemeiat;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul, etc. etc.

Audiența de la 5 Martie 1902

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

Ad-ția financiară a jud. Argeș cu G. N. Ceaușescu și D. Ionescu (recurs fiscal).

Contribuțiunii directe. — Patentă. — Arendași. — Criteriul pentru stabilirea patentei fixe a arendașilor.

Criteriul după care trebuie să se urmeze pentru impunerea la patentă fixă a arendașilor de moșii, păduri, bălți, etc., este arenda anuală, din care se va percepe o taxă de 2 lei la fie care mie din arenda anuală, fie-că moșia ar fi arendată numai unei singure persoane, fie că ar fi arendată unei asociațiuni de două sau mai multe persoane.

Deciziunea 177/902. — Respins recursul făcut de Administrația financiară a jud. Argeș contra deciziunii comisiunii de apel din acel județ No. 177/902 în proces fiscal cu G. N. Ceaușescu și D. Ionescu.

S'a ascultat d-l avocat Christu Grecescu delegatul fiscului în desvoltarea motivelor de casare în lipsa intimaților :

Curtea deliberând,

Asupra motivului de casare, «Că în mod ilegal comisiunea de apel a impus pe ambii intimați la o singură patentă, ca asociați pentru arendarea unei moșii»;

Considerând că criteriul după care trebuie să se urmeze pentru impunerea la patentă fixă a arendașilor de moșii este indicat în tabela C anexată la legea pa-

tentelor, după care arendașii de moșii, de păduri, de bălți etc., vor fi supuși la o taxă de 2 lei la mie asupra arendei anuale;

Că prin urmare ceia ce trebuie să se aibă în vedere este arenda anuală din care se va percepe o taxă de 2 lei de fie care mie, fie că ar fi arenda de o singură persoană, fie că s'a format o asociațiune pentru această arendare, ca în speță;

Că întru cât comisia de apel a impus pe intimați ca arendași de moșie cu patentă fixă de 6 lei calculat cu 2‰ asupra prețului din contract, a făcut o justă aplicare a legii și deci motivul de casare este nefondat și are a fi respins;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

Audiența de la 4 Noembrie 1902

Președinția D-lui CHR. PHEREKYDE, Consilier

Ion Manoilă, dat judecăței pentru bigamie

Bigamie.—Validitatea căsătoriei precedente sau posterioare.—Stabilirea ei.—Element esențial.—Cum trebuie stabilită.—(Art. 271 din Codul penal).

In delictul de bigamie, stabilirea validității fie a celei precedente căsătorii, fie a celei din urmă, constituie un element al acestui delict, element ce trebuie constat și stabilit de către instanțele de fond, și cum căsătoria este un contract solemn pentru validitatea căreia se cere îndeplinirea unor anume forme prescrise de Codul civil și înfățișarea actului de căsătorie, formalitate ce nu poate fi înlocuită prin altă dovadă, urmează că instanțele de fond trebuie să constate validitatea, fie a primei, fie a secunde căsătorii, conform Codului civil, iar nu să se întemeieze pe declarația judecătorului de instrucțiune că ar fi văzut în condica primăriei respective actul de căsătorie, fără ca acest act să fi fost prezentat acelor instanțe.

De asemenea, instanțele de fond nu se pot întemeia nici chiar pe recunoașterea preventivului care ar fi recunoscut existența unei căsătorii anterioare, întru cât o asemenea recunoaștere nu stabilește pentru judecată de cât cel mult existența căsătoriei, iar nici de cum validitatea ei.

Decisiunea 1523/902. — Casată în urma unei divergențe decisiunea Curții de apel din Galați, secția II, No. 147/903 dată în cauza lui Ion Manoilă.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier N. Predescu;

Pe d-l avocat Em. Pantazi în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l procuror St. Stătescu în concluziuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat:

«Exces de putere, violarea art. 32 și 33 Cod civ., art. 186 pr. pen., rea aplicare a art. 271 Cod pen. Instanța de fond nu putea condamna pentru bigamie de cât dacă constata existența unei căsătorii valabile și nedesfăcută. Această constatare urma să se facă contradictoriu și după actul de căsătorie al oficiului de stare civilă, produs și arătat inculpatului în ședința publică (art. 186 pr. pen.). Căsătoria fiind contract solemn, dovada nu putea rezulta din împrejurarea că inculpatul n'a contestat în mod expres existența valabilă a primei căsătorii, precum nici din încheierea judecătorului de instrucțiune, care declară că ar fi văzut în registrul Primăriei un act de căsătorie, fără ca să reproducă în acel proces verbal actul de căsătorie ca, cel puțin, pe această cale să se poată constata validitatea primei căsătorii».

Având în vedere decisiunea supusă recursului, prin

care recurentul este condamnat la un an închisoare corecțională pentru bigamie;

Considerând că după dispozițiunile art. 271 din Codul penal, se pedepsește cu maximum închisorii persoana care, fiind căsătorită, se căsătorește din nou, mai înainte desfacerei căsătorii precedente, dacă acea căsătorie va fi fost valabilă;

Că de aci rezultă, că stabilirea validității fie a celei precedente căsătorii, fie a celei din urmă constituie un element al delictului de bigamie, element care prin urmare, are a fi constat și stabilit de către instanțele de fond;

Considerând că căsătoria este un contract solemn pentru validitatea căreia se cere îndeplinirea unor anume forme prescrise de Codul civil, cum și înfățișarea actului de căsătorie, formalitate ce nu poate fi înlocuită prin altă dovadă;

Considerând că în specie, Curtea de apel pentru a condamna pe recurent, se întemeiază pe declarațiunea judeului instructor că ar fi văzut în condica Primăriei respective un asemenea act de căsătorie fără ca acel act să fi fost înfățișat nici la tribunal, nici la Curtea de apel, și fără a stabili cu nimic validitatea acelei căsătorii, ca element constitutiv al delictului;

Considerând că dacă recurentul ar fi recunoscut existența unei căsătorii anterioare, totuși o asemenea recunoaștere nu stabilește pentru Curte de cât cel mult existența căsătorii iar nici de cum validitatea ei, fapt ce avea a se stabili de Curtea de apel, între elementele delictului, ceea ce în specie nu e cu nimic constat;

Că ast-fel fiind motivul de casare este întemeiat;

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

Adnotație. — În urma legii din 17 Februarie 1874, bigamia nu mai e crimă, ci delict. Ast-fel, art. 271 C. p. se exprimă în următorii termeni: «Se va pedepsi cu maximum închisorii persoana aceea care, fiind căsătorită, se căsătorește din nou, mai înainte desfacerei căsătoriei celei precedente, dacă acea căsătorie va fi fost valabilă».

De sigur, legiuitorul alarmat de frecvențele achitări ale juraților, a preferat să corecționalizeze o infracțiune gravă (1) care, în Franția, și astăzi e calificată crimă (art. 7 și 340 C. p.). Măsura legiuitorului o cred foarte înțeleaptă, căci or câtă tulburare ar aduce această gravă infracțiune în sinul societății, maximum închisorii corecționale e suficient pentru a o reprima. Și în Franția pedeapsa bigamiei e considerată ca prea aspră, căci iată cum se exprimă Garraud: «La bigamie mérite certainement d'être frappée d'une peine criminelle... mais la réclusion de cinq à dix ans serait suffisante, et les travaux forcés sont excessifs» (2).

Ca sancțiune, legiuitorul a crezut că nu e suficientă anularea celei de a doua căsătorii, așa că alături de sancțiunea civilă, a creat și pe cea penală (art. 130 C. civ.) (3).

În ce privește civilul, existența unei căsătorii anterioare dă naștere la o împedecare dirimantă, adică atrage anularea căsătoriei (4). O atare nulitate e absolută și poate fi invocată în orî ce timp, căci e imprescriptibilă și nu poate fi acoperită prin tăcerea părților.

Această sollicitudine a legiuitorului pentru căsătorie se explică ușor, căci astăzi avem familia

(1) D. Alexandresco, *Dr. ancien et moderne de la Roumanie*, p. 264 și 503.

(2) *Droit pénal*, V, 1895.

(3) Garraud, V, 1892.

(4) D. Alexandresco, I, *Dreptul civil român*, partea II-a, p. 3 și 4.

monogamă, familie ce e considerată ca una din bazele fundamentale ale Statului (5).

Revenind la art. 271 C. p., vedem că elementele delictului de bigamie sunt următoarele: 1) existența *valabilă* a unei prime căsătorii; 2) faptul de a contracta o nouă căsătorie, pe cât timp subsistă încă cea precedentă; 3) intențiunea criminală a agentului.

Observăm că textul nostru, spre deosebire de cel conrespunzător frances, adaogă: *dacă acea căsătorie va fi fost valabilă*. Prin urmare, dacă prima căsătorie e desfăcută înainte de celebrarea celei de a doua, nu mai poate fi vorba de bigamie. Prima căsătorie trebuie, dar, să fie valabilă, să ne aflăm în fața unei uniuni legitime, soluțiune admisă și în dreptul frances, de și lipsește mențiunea formală ce se află în art. nostru 371, căci o căsătorie inexistentă sau nulă, nu poate produce nici o legătură (6).

Codicii penalii italian (art. 359) și unguresc (§ 251) prevăd și ei că prima căsătorie trebuie să fie valabilă.

Chiar dacă a doua căsătorie s'a contractat mai înainte de a se declara nulă prima căsătorie, bigamia trebuie înlăturată, căci nulitatea, ca și inexistența primei căsătorii, face ca bigamia să nu existe. Inculpatul urmărit pentru bigamie poate, dar, invoca nulitatea sau inexistența primei căsătorii, fiind indiferent dacă acea nulitate e absolută sau numai relativă (7).

După C. p. prusian (§ 139), se pedepsește cu cinci ani reclusiune acel care, fiind căsătorit, contractează o nouă căsătorie *înainte de desfacerea celei dintâi*. Sub regimul acestui Cod, prin urmare, elementul subiectiv predomină asupra celui obiectiv, așa că poți fi bigam, fără a fi legal căsătorit, de oare ce, în acest sistem, validitatea primei căsătorii nu e o condițiune esențială *sine qua non* a declarațiunii de culpabilitate. Aici, condițiunea esențială este numai existența unei căsătorii anterioare nedesfăcute, indiferent dacă e valabilă sau nu (8).

Față cu cele mai sus expuse, trebuie să decidem că în sistemul Codului nostru penal, bigamia trebuie înlăturată, când a doua căsătorie nu e valabilă pentru o altă cauză de cât acea dedusă din existența primei căsătorii.

În ce privește buna credință, aceasta va consista în aceea că prevenitul a avut motive puternice ca să creadă că prima căsătorie e desfăcută, și această bună credință trebuie să existe în momentul comiterii delictului.

Bigamia e un delict de acțiune instantanee, așa că prescripția va începe să curgă din momentul contractării celei de a doua căsătorii.

Tentativa de bigamie nu se pedepsește; căci, după art. 39 Cod. pen., tentativa de delict nu se pedepsește de cât atunci când prevede anume legea.

În o acțiune de bigamie, inculpatul poate invoca o nulitate absolută, sau una relativă, care îi este personală. El mai poate invoca și nulitatea celei de a doua căsătorii, dar nu pe motivul că prima căsătorie e valabilă. Nulitățile relative, însă, care nu-i sunt personale, ci aparțin celui-l-alt soț, sau

unui terțiu, nu le poate invoca, căci or-ce nulitate relativă există numai în folosul aceluia pentru care e creată (9).

Când prevenitul nu contestă, în fapt, că ambele căsătorii au fost regulat contractate, dar contestă existența uneia sau alteia din ele, acest mijloc de apărare formează o chestiune prejudicială. Care va fi tribunalul competent să judece această chestiune? Părerile sunt împărțite în trei sisteme și anume: a) Nulitatea primei căsătorii formează o chestiune prejudicială de competența tribunalelor civile; dar tribunalele penale au competența de a statua asupra validității secunde căsătorii; b) În toate casurile, chestiunea validității căsătoriei formează o chestiune prejudicială, așa că tribunalele penale trebuie să suspende judecarea până la pronunțarea tribunalului civil; c) validitatea căsătoriei, în penal, nu formează o chestiune prejudicială.

Această din urmă părere e singura admisibilă în dreptul nostru; căci judecătorul acțiunii e și judecătorul excepțiunii. Ast-fel, judecătorul corecțional este în drept de a examina toate faptele elementare cuprinse în faptul principal supus judecării; căci din moment ce chestiunea civilă se presintă ca un element al criminalității, ea devine o chestiune de fapt, supusă aprecierii instanței de presiune (10).

Dispozițiunea excepțională din art. 299 C. civ. confirmă regula, așa că putem spune că nu avem alte chestiuni prejudiciale de cât acelea relative la reclamațiunea de stat, la filiațiune. În delictul de bigamie, prin urmare, tribunalul corecțional rămâne competent să se pronunțe asupra validității căsătoriei, atât când inculpatul opune nulitatea celei de a doua căsătorii, cât și atunci când invocă nulitatea primei căsătorii (11).

În chestiunile prejudiciale, prin urmare, nu *Le criminel tient le civil en état*, ci *Le civil tient le criminel en état*.

În puterea acestui principiu, trebuie să decidem că proprietatea, în delictul de distrugere sau în un delict silvic, nu formează o chestiune prejudicială (12).

În penal, tot ca o chestiune de fapt, e și vârsta prevenitului; așa că proba vârstei se poate face cu martori și presumpțiuni. De aci urmează că chestiunea vârstei poate fi ridicată chiar în apel de inculpat, de procuror sau de judecător, din oficiu. În casație, însă, nu poate fi invocată pentru prima oară; căci e o chestiune de fapt, și nici nu se poate face un motiv de casare din aceea că nu s'a verificat vârsta. Când acusatul e declarat culpabil, rezultă implicit din verdictul juraților că acusatul e mai mare de 15 ani.

De asemenea, în penal, sunt admisibile toate mijloacele de probă. Totuși, la abus de încredere și la sperjur, martorii nu sunt admisibili de cât până la 55 fr. și 55 bani sau 150 lei vechii (13).

(9) Ibidem, 1905.

(10) Ibidem, p. 362.

(11) În acelaș sens: M. Sufu, în *Curierul Judiciar*, No. 45/901 și D. Alexandresco, care revine asupra primei sale opiniuni, susținută în t. V, p. 509 sq., n. 2. Vezi *Curierul Judiciar* No. 78/902.

(12) Contra: D. Alexandresco. Dr. ancien et moderne de la Roumanie, p. 246, n. 2. C. ap. II, Iași, din 31 Oct. '95. *Dreptul* No. 14/91 și 64/92.

(13) D. Alexandresco, t. VII, p. 271, 252, n. 1. *Curierul Judiciar*, No. 35/901.

(5) Pentru mai multe amănunte, vezi C. Starke, La Famille primitive.

(6) Garraud, V, 1897.— Blanche, V, 217.

(7) Ibidem, V, 1897.

(8) Ibidem, V, No. 15.

Nascerile, căsătoriile și încetările din viață, însă, nu pot fi dovedite prin martori de cât în casurile excepționale în care registrele stărei civile au fost pierdute sau n'au fost ținute în regulă; căci starea civilă a persoanelor se probează cu registrele stării civile, și numai excepțional prin martori sau prin probe luate de aiurea (14).

Extractele eliberate de pe registrele stării civile au aceiași putere probatorie ca și originalul, așa că art. 1188 C. civ. nu se aplică la actele stării civile (15).

Față cu cele mai sus expuse, cu drept cuvânt Casația a decis că instanțele de fond nu-și puteau face convingerea despre validitatea unei căsătorii al cărei act nu fusese produs în instanță. Unul din elementele esențiale ale delictului de bigamie, fiind existența unei căsătorii anterioare, constatatarea magistratului chemat să facă instrucția preparatorie că a vădut în registrele primăriei actul de căsătorie, nu putea fi suficientă pentru ca, numai în acest mod, să se decidă că s'a stabilit validitatea primei căsătorii.

Ștefan Scriban

Judecătorul Ocolului II Ploești

TRIBUNALUL IAȘI, Secția II

Audiența de la 1 Noembrie 1902

Președinția D-lui ALEX. NEGRESCU, Judecător Sindic

P. O. cu E. P. pentru anularea unor legat

Sentința civilă No. 140

Testamente. — Legat. — Sarcini. — Neîndeplinire. — Proba neîndeplinirii sarcinilor. — Inutilitatea ei când judecata constată că nu există sarcini. — Cause de nulitate a unui testament. — Concubinaj. — Dacă concubinajul este una din aceste cauze.

1. Este inutilă administrarea ori căruia mijloc de dovadă pentru stabilirea faptului că un legatar nu a îndeplinit sarcinile ce i-au fost impuse de testator, și deci să se anuleze legatul, când judecata, interpretând termenii testamentului, găsește că testatorul și-a exprimat numai o dorință, a dat numai un sfat legatarului iar nici de cum i-a impus vre-o sarcină.

2. În principiu, ori-ce persoană este capabilă de a testa și a primi prin testament cu excepție pentru anumite persoane între cari, însă, legiuitorul nu enumeră și pe concubină.

Așa dar, concubinajul în sine nu este o cauză de anulare a testamentului.

Tribunalul,

Având în vedere acțiunea în anularea unor legat întentată de către P. O., în calitate de creditor al def. G. A. în contra d-nei E. P., în calitatea ei de legatară particulară a defunctului Gh. A. potrivit testamentului acestuia din 31 Decembrie 1886;

Având în vedere că prin acțiunea ce ne preocupă reclamantul P. O. tinde la anularea legatelor lăsate d-nei P. pentru două motive de drept și anume: pentru neîndeplinirea sarcinilor cu care au fost lăsate legatele și pentru că, în ori-ce cas, ele au fost făcute *ob turpem causam*, invocându-se spre caracterizarea turpitudinii: concubinajul;

Având în vedere că reclamantul O. pentru prealabila stabilire a faptelor propune următoarele mijloace de dovadă: chemarea la interogator a pîritei, cu ale căreia răspunsuri voesce să stabilească că dînsa nu și-a îndeplinit sarcinile ce i s'au impus prin testament și proba testimonială pentru a se constata existența relațiilor de concubinaj între pîrită și defunctul G. A.

In ce privește chemarea la interogator.

(14) D. Alexandresco, t. VII, p. 252, n. 3; I. partea II-a, p. 68. Curierul Judiciar, No. 64/901. Cas. I, No. 202/901. Curierul Judiciar No. 60/901.

(15) D. Alexandresco, t. VII, p. 231, t. și n. 3. Chestia e însă controversată.

Având în vedere că def. G. A. prin testamentul său din 3 Decembrie 1886, după ce precizează ce anume legate lasă d-nei P., se exprimă în termenii următori: «... și o rog să primească aceste legate ca o slabă răsplătire îngrijirilor și iubirei ce a arătat în totdeauna preaiubitudinii mele față de mine, din cea mai fragedă copilărie și să nu înceteze de a-l sfătui și în viitor ca o adevărată mamă, după cum a făcut și până acum. . . .»; Că, termenii în care este conceput citatul pasaj, în comparare cu termenii imperativi «las, voesce» în care se exprimă testatorul, de câte ori voesce să constituie în adevăr un legat, să impue o sarcină obligatorie, descoperă adevărata lui gândire, acea anume de a-și exprima o dorință, de a da expresie unui sentiment al său; și este de principiu că un simplu proiect, o invitare, un sfat, nu constituie o sarcină; Ca, așa fiind chemarea la interogator, în specie, devine inutilă și ca atare urmează să fie respinsă.

In ce privește proba testimonială propusă în scop de a stabili existența concubinajului.

Având în vedere că punctul juridic ce urmează să se discute este acel de a ști dacă concubinajul dovedit, invocat drept cauză unică pentru anularea unui testament, determină anularea lui;

Având în vedere că, în principiu, ori-ce persoană este capabilă de a testa și a primi, cu excepție pentru anumite persoane, între care însă legiuitorul nu enumeră și pe concubină; că, chiar în Franța, unde pe vremuri, înainte de întocmirea Codului civil, exista atară prohibițiune (o ordonanță din 1629 proiubea darurile între concubină și un edict al lui Carol Quintul interzicea minorilor să-și dăruească imobile prin testament concubinilor lor) pentru motive de ordine morală, n'au mai fost reproduse în Cod, deși să coprindeau în proiect; că, actele cu titlu gratuit — după cum este în specie testamentul — având drept cauză un sentiment de liberalitate, își păstrează puterea juridică, întreaga lor ființă, cu condițiune ca ele să fie investite cu formele și solemnitățile prescise de lege și să fie în același timp produsul oare cum necesar, al unui sentiment de afecțiune, de pildă: că, pe câtă vreme cauza eficientă nu este un concert fraudulos sau actul gratuit nu este produsul unei manopere dolosive, voința testatorului rămâne așa cum a manifestat-o, inatacabilă; că reclamantul neinvocând vre-o împrejurare de o ast-lei de natură, ci mărginindu-se a invoca pur și simplu concubinajul, proba testimonială, pentru considerațiunile expuse, devine inutilă și, ca atare, urmează să fie respinsă.

Pentru aceste motive, redactate de d-l membru supleant Mandrea, Tribunalul, respinge, etc. etc.

(ss) Al. Negrescu, Alex. St. Mandrea.

Observație. — În privința darurilor sau legatelor între concubină, consultă adnotația Directorului nostru asupra cărții de judecată a jud. ocol. Olt-Topolog; Curierul Judiciar din a. c. No. 38; iar asupra punctului judecat de Tribunal relativ la cazul când n'ar exista o adevărată sarcină pusă legatarului, ci numai un sfat sau o recomandare din partea testatorului, vezi Trib. Suceava (sentință aprobată de Directorul nostru); Curierul Judiciar din a. c., No. 62.

(N. R.)

INFORMAȚII

Distinsul nostru amic d-l Ștefan Romulus Scriban, judecător al ocol. II Ploești, a dat la lumină, în o frumoasă broșură portativă conținând peste 100 pagini, un important studiu juridic: **NOȚIUNI DE DREPT PENAL.**

Recomandăm tutulor cititorilor noștri această nouă operă, care este de mare utilitate tutulor celor cari se ocupă cu știința dreptului și mai cu deosebire studenților.

Această broșură nu costă de cât modestul preț de 1 leu.